

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-306-3-24>

УДК 330

Сергій СТЕПАНЕНКО

Державний біотехнологічний університет

<https://orcid.org/0000-0002-6132-328X>

e-mail: serg20105@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ГРОШОВО-КРЕДИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН З РИНКОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ

Мета статті – проаналізувати засоби грошово-кредитного регулювання економічних процесів у зарубіжних країнах із ринковою економікою. Грошово-кредитне регулювання виступає і як елемент стабілізації економічної ситуації в країні, і як одна зі складових державної політики. Для банків грошово-кредитне регулювання вважається одним із методів управління їх діяльністю зі сторони центрального банку. Визначено, що дослідження питань удосконалення грошово-кредитної політики в умовах глобалізації залишається актуальним, особливо в період реалізації антикризової економічної політики держави. Показано основні цілі та регулюючі функції окремих інструментів.

Проаналізовано використання інструментів грошово-кредитної політики закордоном в аспекті розвитку. Розглянуто тенденції розвитку, проблеми регулювання грошово-кредитної політики. Наведено аналіз особливостей середньострокової стратегії і тактики у використанні інструментів грошово-кредитного регулювання центральними банками США, Європейського Союзу в умовах фінансової кризи. Політика центральних банків є основною у формуванні фінансово-кредитної та банківської системи держав-членів ЄС і визначає стабільність євро й головні показники економічного розвитку країн. Розглянуто грошово-кредитний механізм регулювання економічних процесів, який включає сукупність форм, інструментів і методів активізації економічної діяльності, взаємовідносини та взаємодію між суб'єктами і об'єктами регулювання економічних процесів та передбачає забезпечення сталого економічного розвитку країни. Проаналізовані базові стратегії монетарної політики та широкий монетарний інструментарій грошово-кредитної політики. Окреслені основні інструменти монетарної політики: таргетування інфляції, відсоткова політика, операції на відкритому ринку, регулювання норми обов'язкових резервів, вплив на обмінний курс національної валюти. Вказано, що кредитні системи провідних зарубіжних країн за своєю структурою є досить схожими, вони мають ряд подібних ознак.

Зазначено, що відповідно до основних пріоритетів економічної політики держави важливою передумовою стійкого економічного зростання є активізація інвестиційної діяльності економічними засобами, серед яких провідна роль належить грошово-кредитній політиці.

Ключові слова: грошово-кредитні системи зарубіжних країн, грошово-кредитна політика, грошовий обіг, монетарна політика, інструменти та методи грошово-кредитної політики.

Sergii STEPANENKO

State Biotechnological University

USE OF MEANS OF MONEY-CREDIT REGULATION OF ECONOMIC PROCESSES: EXPERIENCE OF FOREIGN COUNTRIES WITH MARKET ECONOMY

The purpose of the article is to analyze the means of monetary regulation of economic processes in foreign countries with market economies. Monetary regulation acts both as an element of stabilizing the economic situation in the country and as one of the components of public policy. For banks, monetary regulation is considered as one of the methods of managing their activities by the central bank. It is determined that the study of improving monetary policy in the context of globalization remains relevant, especially during the implementation of anti-crisis economic policy of the state. The main goals and regulatory functions of individual tools are shown.

The use of monetary policy instruments abroad in the aspect of development is analyzed. Development trends, problems of monetary policy regulation are considered. An analysis of the features of medium-term strategy and tactics in the use of instruments of monetary regulation by central banks of the United States and the European Union in the financial crisis have been done. The policy of central banks is fundamental in shaping the financial and credit and banking systems of EU member states and determines the stability of the euro and the main indicators of economic development.

The monetary mechanism of economic processes regulation is considered, which includes a set of forms, tools and methods of economic activity intensification, relations and interaction between subjects and objects of regulation of economic processes and provides sustainable economic development. The basic strategies of monetary policy and broad monetary tools of monetary policy are analyzed. The main instruments of monetary policy are outlined: inflation targeting, interest rate policy, open market operations, reserve requirements regulation, and the impact on the national currency exchange rate. It is pointed out that the credit systems of leading foreign countries are quite similar in their structure, they have a number of similar features. It is noted that in accordance with the main priorities of economic policy, an important prerequisite for sustainable economic growth is the intensification of investment activities by economic means, among which the leading role belongs to monetary policy.

Keywords: monetary systems of foreign countries, monetary policy, monetary circulation, monetary policy, instruments, and methods of monetary policy.

Постановка проблеми у загальному вигляді

та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Процеси глобалізації, які відбуваються у світовій економіці, здійснюють вплив на її різні сфери, у тому числі фінансову. Тенденції у глобалізації світового простору викликають взаємне проникнення фінансових організацій у банківські та фінансові системи різних країн. В результаті зростає

взаємозалежність різних грошових та фінансових ринків. Зміни у світовій економіці також впливають і на національну економічну політику, у тому числі на грошово-кредитне регулювання. Сучасні реалії розвитку світової економіки та новий період їх функціонування зумовлюють необхідність перегляду теоретичних засад та практичного аналізу грошово-кредитної політики.

Вивчення світового досвіду потрібне в контексті оцінки послідовності застосування інструментів макроекономічного регулювання в різних країнах під час ділового циклу, виявлення того, яким чином вони діють – паралельно для подолання циклічних коливань і протидії шокам чи компенсують дії одна одної. Це важливо для того, щоб з'ясувати, яким цілям у різних країнах підпорядковується власне координація грошово-кредитної політики. Реформування інструментарію грошово-кредитної політики держави покликане подолати найгостріші проблеми розвитку банківського сектора та грошово-кредитної сфери. Відповідно до цього на майбутній період актуальним стає вирішення питань, пов'язаних з уточненням цілей, принципів, пріоритетів грошово-кредитної політики, у тому числі в банківській системі та банківського нагляду, платіжної системи, у системі фінансових ринків.

Аналіз досліджень та публікацій

Комплекс наукових проблем, пов'язаних з розробленням та реалізацією ефективної грошово-кредитної політики привертає увагу відомих українських учених, таких як В. Базилевич, О. Барановський, В. Геєць, А. Гриценко, А. Даниленко, В. Зимовець, Б. Кваснюк, О. Яременко та ін. Проте зміни в соціально-економічному становищі країн є настільки динамічними, що потрібно постійно відслідковувати нові тенденції та аналізувати перспективи розвитку цієї сфери.

Формулювання цілей статті

Мета статті – проаналізувати засоби грошово-кредитного регулювання економічних процесів в зарубіжних країнах із ринковою економікою.

Виклад основного матеріалу

Одним із найважливіших напрямів державного регулювання економіки та фінансів є грошово-кредитне регулювання. Грошово-кредитне регулювання є комплексним впливом з боку держави на діяльність кредитних організацій з метою досягнення грошових, кредитних та інших макроекономічних показників у країні. У розвинутих ринкових економіках роль грошей в економічному розвитку зводиться переважно до стимулювання (дестимулювання) економічних агентів через зміну пропозиції грошей, що впливає на динаміку цін (на товарних і фінансових ринках) або ж на рівень процентних ставок чи валютного курсу, а можливо на всі фактори одночасно.

Грошово-кредитне регулювання є важливою сучасною складовою державного регулювання національної економіки та частиною оперативної діяльності центрального банку на макrorівні, та частиною певних вимог щодо кредитних організацій на мікрорівні. Досвід багатьох країн світу свідчить про те, що ефективне поєднання різних інструментів державного регулювання грошово-кредитної сфери дає змогу вирішити проблему тимчасової нестачі ліквідності фінансових посередників, запобігти її перетворенню на кризу платоспроможності, а також ефективно використовувати можливості для зростання та розвитку економіки як єдиного цілого.

За умов ринкової економіки грошово-кредитні системи набувають у суспільному житті особливого значення, а грошово-кредитні відносини та фінансово-кредитні інститути істотно впливають на економічні та соціальні процеси у країні. Грошово-кредитна система забезпечує ринкову систему механізмами та інструментами, які використовує держава для ефективного впливу на національну економіку [1].

Грошово-кредитна політика традиційно розглядається як найважливіший напрям економічної політики держави. Грошово-кредитна політика, будучи частиною загальнодержавної економічної політики, має бути, вписана у спільну мету розвитку національної економіки та сприяти досягненню макроекономічної рівноваги.

Держава має здійснювати ефективне управління функціонуванням економічних процесів. Для цього необхідно чітко формулювати певні цілі та конкретизувати відповідні завдання. В даний час не існує єдиної ідеальної системи формування грошово-кредитної політики, у зв'язку з тим, що інструменти регулювання значно різняться залежно від різних умов, наприклад, від стадії розвитку економіки, ступеня розвитку банківської системи та ін. При цьому у кожній державі грошово-кредитний інструментарій згодом удосконалюється та змінюється. Однак, незважаючи на відмінність умов проведення грошово-кредитної політики, існують загальні фундаментальні принципи побудови конкретних національних систем управління.

Становлення кредитних систем зарубіжних країн обумовило застосування різних моделей їх організації та функціонування. На сучасному етапі у переважній більшості країн з ринковою економікою створені й активно розвиваються дворівневі банківські системи, де на першому рівні функціонує центральний банк країни, на другому – комерційні банки. При цьому небанківські фінансові установи підпорядковуються окремому регулятору.

У деяких країнах функціонують тривірневі банківські системи, до яких входять також й кредитні інститути небанківського типу (страхові компанії, інвестиційні фонди, фінансові компанії тощо). Найбільш типовими тривірневими кредитними системами є системи Швейцарії та Японії. Слід зазначити, що до кредитно-банківської системи Німеччини, Франції, США, крім банків, входять також різні кредитні установи – Федеральне відомство нагляду за кредитною справою (Німеччина). Комітети з банківської регламентації і кредитних установ, а також Банківська комісія (Франція), Рада Керуючих Федеральної Резервної системи. Федеральний комітет відкритого ринку, Управління Контролера грошового обігу і Федеральна корпорація страхування депозитів (США) [2]. Особливістю є й те, що в США переважають приватні кредитно-фінансові інститути (акціонерні), а в країнах Західної Європи та Японії поряд з приватними значне місце посідають напівдержавні, державні і кооперативні кредитно-фінансові установи.

Соціально-суспільна функція та значимість грошово-кредитного регулювання полягає у створенні необхідних та адекватних умов для економічного розвитку держави, згладжуванні несприятливих зовнішніх та внутрішніх впливів, спричинених циклічністю економічного розвитку.

Велике значення для забезпечення стабільності економічного розвитку держави має ступінь незалежності центрального банку від виконавчої влади, який також відрізняється у різних країнах. Найбільш незалежними від державних органів вважаються центральні банки Австрії, Німеччини та Швейцарії. В законодавстві цих країн відсутні норми щодо втручання уряду в грошово-кредитну політику, що регулюється центральним банком. Певною самостійністю відрізняються банки, які за чинним у країні законодавством підзвітні різним органам влади (Канада, США, Нідерланди, Японія). В законодавстві Японії передбачено суворе право державних органів скасувати рішення центрального банку. Найбільш залежним від виконавчих органів вважається центральний банк Італії, де в законодавстві закріплено право уряду на втручання в діяльність цього банку [3].

Динаміка економічних та інституційних перетворень диктує необхідність постійної адаптації та перегляду методів управління та регулювання. Закордонний досвід грошово-кредитного регулювання важливий, але не може бути скопійований повністю, оскільки для ефективного його застосування необхідно враховувати безліч внутрішніх факторів, що відбивають національну специфіку та рівень розвитку кожної країни.

Крім того, зарубіжні країни в даний час зіткнулися з іншою проблемою: проведена ними грошово-кредитна політика спрямована на стабільність усіх систем, що в кінцевому підсумку призводить до відсутності їх розвитку, що також є негативним фактором. Необхідний контрольований баланс між нестабільністю, що провокує розвиток, та сталістю макроекономічних показників.

Виходячи з основних положень теорії грошей, Процик Т. В. розроблено класифікацію засобів грошово-кредитного регулювання економічних процесів (рис. 1) [4].

У результаті аналізу міжнародного досвіду зроблено висновок, що засоби грошово-кредитного регулювання доцільно групувати наступним чином: засоби грубого регулювання (перша група) та засоби точного регулювання (друга група). Прикладами засобів першої групи є встановлення центральним банком облікової ставки та регулювання норм обов'язкових резервів, а прикладом другої – проведення операцій на відкритому ринку як основний оперативний інструмент грошово-кредитного регулювання [4].

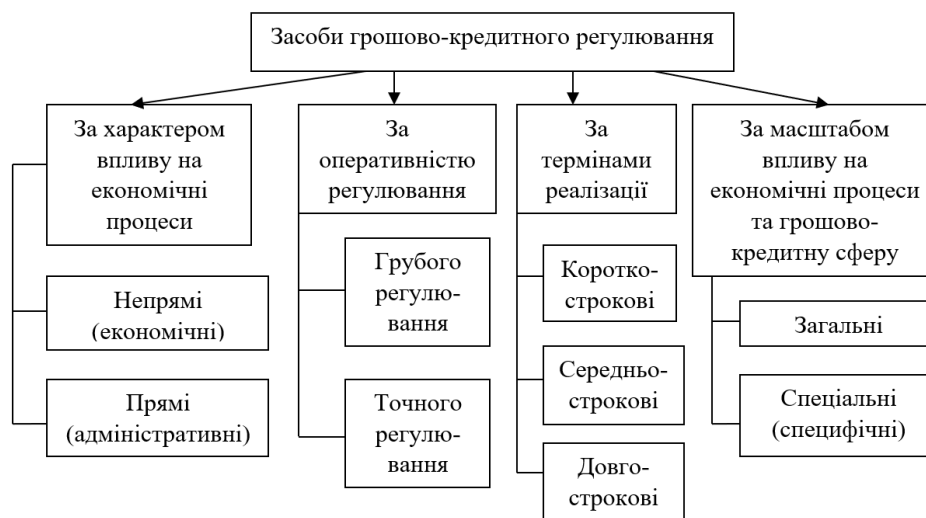

Рис. 1. Класифікація засобів грошово-кредитного регулювання економічних процесів

Інструменти грошово-кредитної політики, тобто регулятивні заходи, в літературі поділяють на інструменти прямого та опосередкованого впливу на основні параметри грошово-кредитного обігу або на інструменти адміністративні та ринкові [5, с. 270]. До ринкових інструментів, або інструментів

опосередкованої дії належать: операції на відкритому ринку; регулювання облікової ставки; зміна норми обов'язкових резервів. До основних адміністративних методів регулювання діяльності банків належать встановлення квот на окремі види пасивних і активних операцій; введення стель (або лімітів) на видачу різних категорій позик і на залучення кредитних ресурсів; обмеження на відкриття філій і відділень; лімітування розмірів комісійних винагород, тарифів на надання різних видів послуг, процентних ставок; визначення переліку операцій, видів забезпечення, а також вимоги ліцензування окремих видів операцій [6, с. 113].

Операції центрального банку з довгостроковими державними зобов'язаннями є традиційним засобом регулювання процентних ставок за довгостроковими фінансовими інструментами. Купівля таких зобов'язань центральним банком викликає підвищення їх ринкового курсу (внаслідок розширення попиту на них). Збільшення ціни облігації означає зниження їх фактичної прибутковості, що визначається ставленням суми купонного доходу облігації до її ринкового курсу.

Зменшення фактичної прибутковості довгострокових облігацій призводить до зниження довгострокових процентних ставок над ринком. Продаж облігацій центральним банком на відкритому ринку викликає падіння їх курсу та підвищення прибутковості облігацій, а значить і довгострокових відсоткових ставок. Крім того, купівля-продаж цінних паперів надає вплив на процентні ставки через розширення чи обмеження банківських грошових ресурсів. Якщо в країні склався ємний та ефективний ринок цінних паперів, то для управління обсягом грошової маси центральний банк використовує головним чином операції звернення на відкритий ринок. Операції з державними цінними паперами дозволяють центральному банку оперативно регулювати ліквідність комерційних банків.

Світовий досвід свідчить, що підбір ефективних інструментів грошово-кредитної політики впливає на підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання та економічне зростання країни у цілому, тому необхідно визначити чинники в розрізі компонентів грошово-кредитної політики, що впливають на подолання структурних дисбалансів економіки держави [7].

Змінюються також цілі та завдання грошово-кредитного регулювання. Більшість центральних банків розробляють та впроваджують системи макропруденційного аналізу з метою моніторингу макроекономічної ситуації, виявлення дисбалансів у грошово-кредитній сфері та розробки заходів щодо запобігання так званним системним ризикам. Зокрема, в даний час у компетенцію центральних банків включають функцію забезпечення фінансової та макроекономічної стабільності, що, у свою чергу, вимагає розширення інструментарію грошово-кредитної політики, а також повноважень центрального банку та посилення його операційної та інституційної незалежності.

В економічно розвинених країнах при регулюванні грошово-кредитної сфери через банківську систему часто застосовується такий інструмент, як управління відсотковою ставкою. До прикладу, в Австралії розміри пільгової ставки кредиту та бюджетної компенсації перебувають у прямій залежності від процентної ставки банку, у Франції – пільгова ставка фіксована, а ставка банку впливає лише на обсяг бюджетної компенсації [8, с. 139].

В іноземних державах, які пройшли через світову фінансову кризу, накопичився корисний досвід проведення центральними банками грошово-кредитної політики. Грошово-кредитна політика є одним з основних способів згладжування економічних коливань. В умовах уповільнення економічного зростання і погіршення економічних показників на центральний банк лягає відповідальність за подолання кризових явищ.

Наприклад, у Сполучених штатах Америки Федеральна резервна система (далі – ФРС США) є незалежним від американського уряду центральним банком, що складається з 12 приватних банків. Через свої виняткові повноваження ФРС США може впливати на економіку, регулюючи основні параметри банківської системи і ринку цінних паперів.

Головною особливістю кризи 2008–2009 рр. було скорочення інвестицій в реальний сектор і ринок цінних паперів. Незважаючи на це, рівень кредитування економіки США не знижувався в результаті ризику сильно вирости, а ліквідність впала. Оскільки інвестори утримували грошову масу, то виник її дефіцит.

Одним із головних інструментів грошово-кредитної політики є ставка рефінансування або ключова ставка. Вона встановлюється на кредити, що видаються кредитним організаціям. Протягом 2008 року ФРС США знизилася ставку рефінансування з 4,25% до 0,25% і продовжує тримати її на низькому рівні у даний час.

Так як ставка виявилася дуже близькою до нуля, то ФРС не могла далі знижувати її і виникла так звана пастка ліквідності. Тому в якості іншого інструменту зміни кількості грошей в економіці ФРС почала застосовувати операції на відкритому ринку, купуючи або продаючи короткострокові державні облігації у банків та інших фінансових організацій. Коли ЦБ виплачує чи отримує гроші за ці облігації, він змінює кількість грошей в економіці і водночас змінює прибутковість короткострокових державних облігацій, яка визначає міжбанківські ставки [9].

Уряд Великобританії не рідше ніж один раз на рік визначає орієнтири щодо цінової стабільності (підтримання рівня інфляції, що не перевищує 2%), а також цілі економічного розвитку та зайнятості, відповідно до чого Банк Англії проводить грошово-кредитну політику з обов'язковою посадовою відповідальністю за індикативні результати її виконання.

Міністерство фінансів Японії за погодженням із урядом встановлює для Банку Японії обсяги емісії банкнот. Своєю чергою, грошово-кредитна політика Банку Японії має забезпечити такий стан економічного середовища, в якому не існує ні інфляції ні дефляції. Для цього Банк Японії щоденно контролює обсяги грошової маси в економіці та процентні ставки через операції на ринку шляхом купівлі-продажу інструментів грошового ринку, зокрема державних цінних паперів Японії, здійснюючи операції з приватними фінансовими інститутами.

Відповідно до статті 5 Закону «Про Народний Банк КНР», Держрада (уряд) КНР щорічно схвалює рішення щодо виконання Народним Банком КНР, а той, своєю чергою, повинен щорічно доповідати Держраді про їх виконання, насамперед що стосується щорічного випуску банкнот, процентних ставок, курсу іноземних валют та інших питань, які визначить Держрада КНР [10].

В даний час, незважаючи на наявність багатьох спільних функцій, центральні банки різних країн по-різному вирішують завдання, що стоять перед ними. Кожен із них використовує власні інструменти та методи впливу на банківську систему, унікальними для кожної країни є особливості взаємодії з урядом та міністерством фінансів, механізми прийняття законодавчих актів, а також свої адміністративні та ринкові методи регулювання діяльності банків. У зв'язку з цим неможливо уявити єдину монетарну концепцію та один «рецепт» грошово-кредитного регулювання, всі ці складові є особливими для кожної окремої країни.

Низку важливих прикладів державницьких рішень щодо застосування грошово-кредитних інструментів для оздоровлення і підвищення ефективності функціонування банківської системи, що були впроваджені у різних державах світу, наведено у табл. 1.

Загалом здебільшого вони стосуються фінансування державою частини капіталу стратегічно важливих банків, надання державних гарантій і порук, реалізації інвестиційної політики у банківській системі, комплексної організаційно-економічної, інституційної та фінансово-ресурсної підтримки ефективного функціонування банків та реалізації їх функцій і завдань у фінансовій системі держави [11].

Таблиця 1

Узагальнена характеристика світового досвіду щодо капіталізації та рефінансування банківських кредитних установ

Держави	Реалізовані інструменти
Великобританія	– інвестування урядом викупу часток у великих банках та короткострокових кредитів Банку Англії; – надання гарантій міжбанківських кредитів Королівському банку Шотландії в обмін на державні гарантії споживчого та комерційного кредитування; – здійснення урядом Великобританії фінансового вливання у націоналізований іпотечний банк в цілях виведення ринку іпотеки з кризового стану; – надання гарантій за активами Королівському банку Шотландії і Банківській групі Ллойдз в обмін на їх зобов'язання збільшити обсяги банківського кредитування
Німеччина	– створення Спеціального фонду стабілізації (гарантування та ре капіталізації банківської системи) фінансово-кредитного ринку в цілях трансформації великих банків у державну чи напівдержаву власність
Франція	– надання урядом гарантій за міжбанківським кредитуванням та в цілях рекапіталізації банків
Країни Бенілюксу	– здійснення урядових інвестицій у банки в обмін на їх акції
Австрія	– націоналізація проблемних банків; – отримання урядом широкого пакету фінансової допомоги для банківської системи держави
Іспанія	– створення урядом фонду для викупу активів у проблемних банків
Португалія	– націоналізація урядом Португальського бізнес банку та передання його в управління державному банку; – державна фінансова підтримка забезпечення банківських гарантій
Греція	– надання гарантій держави на 3-5 років усім фінансовим установам країни; – надання кредитним установам спеціальних державних облігацій в обмін на забезпечення ними цих цінних паперів; – зміцнення капіталу банків в обмін на одержання державою частини їх привілейованих акцій
Ісландія	– придбання державою 75% акцій банку Глітнір
Ірландія	– надання урядових гарантій банківській системі
Латвія	– надання Єврокомісією Латвії кредиту, а також отримання державою кредитної допомоги від Світового Банку та МВФ та країн: Швеції, Данії, Фінляндії, Естонії і Норвегії
Індія	– виділення урядом коштів на придбання акцій банків країни
США	– придбання урядом акцій низки американських банків

В даний час вважається, що ефективним елементом реалізації грошової політики центрального банку є пряме таргетування інфляції, під яким розуміється вибір центральним банком темпів зростання номінальних цін як тактична (середньострокова) мета фінансової політики. Така політика обов'язково передбачає публічне оголошення центральним банком бажаних темпів зміни номінальних цін на середньостроковий період (від 3 до 5 років) як мету своєї політики.

Крім того, у світовій практиці зазначене означає прийняття центральним банком зобов'язання добиватися досягнення оголошених цільових орієнтирів інфляції за допомогою використання всіх наявних у його розпорядженні відповідних інструментів; підвищення рівня відкритості політики центрального банку з питань розвитку інфляційних процесів в економіці для постійного оповіщення товариства про плани

монетарної влади; посилення підзвітності центрального банку з питань, пов'язаних із досягненням цільових показників інфляції.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Вибір інструментів грошово-кредитної політики з метою регулювання економічних процесів, які використовує центральний банк, залежить від спрямованості економічної політики держави, ступеня відкритості її економіки, рівня розвиненості грошового ринку, особливостей національної банківської системи, традицій та конкретних обставин. Застосування ринкових методів, на відміну від використання адміністративних, дає можливість зберегти ринкові механізми і мотивацію економічних агентів, сприяє підвищенню ефективності ринкових механізмів у частині саморегулювання, нейтралізуючи певні недоліки, внутрішньо притаманні ринковій економіці. Аналіз методів та інструментів впливу грошово-кредитної політики на економічні процеси показав, що в трансформаційних економіках доцільніше застосовувати методи переважно прямого, а не опосередкованого впливу, на відміну від країн з ринковою економікою. Грошово-кредитна політика є не просто складовою загальноекономічної політики, а її ключовим елементом з огляду на результативність і ефективний вплив на економіку. Грошово-кредитна політика є складовою системи державного регулювання, який дає змогу шляхом зміни параметрів грошової маси та умов кредитування забезпечувати ефективність функціонування економіки. Взаємодоповнюючими складовими грошово-кредитного механізму є кредит і гроші, а з розвитком зростає кредитна складова, яка надає можливість розширювати використання кредитних ресурсів для впливу на макроекономічну динаміку.

Література

1. Труш І. Є. Грошово-кредитний механізм у системі державного регулювання економіки: теоретичний підхід до його суті. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Випуск 8. С. 1071–1074. URL: <http://global-national.in.ua/archive/8-2015/224.pdf>
2. Лисенков Ю. М., Коротка Т. А. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. Київ : Зовнішня торгівля, 2012. 118 с.
3. Фімяр С. В. Особливості функціонування кредитної системи України: міжнародні порівняння. *Вісник Черкаського університету*. Серія «Економічні науки». 2015. № 33 (366). С. 122–126.
4. Процик Т. В. Грошово-кредитні засоби регулювання національної економіки : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.08. Мін-во освіти і науки України, Держ. вищий навч. закл. «Українська академія банківської справи Національного банку України». Суми, 2008. 24 с.
5. Гальчинський А. Теорія грошей. Київ : «Основа», 1997. 416 с.
6. Лютий І. О., Юрчук О. М. Банківські інститути в умовах глобалізації ринку фінансових послуг : монографія. Київ : Знання, 2011. 357 с.
7. Коваленко В. В. Грошово-кредитна політика та її вплив на подолання структурних дисбалансів економіки України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 12. С. 445–449. URL: <http://www.global-national.in.ua/archive/12-2016/93.pdf>
8. Ніщимна С. Правове регулювання державного кредитування сільського господарства: зарубіжний досвід. *Право України*. 2006. № 10. С. 138–141.
9. Біла Л. М. Сучасні тенденції розвитку грошово-кредитної системи: вітчизняна практика та зарубіжний досвід. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Економічні науки». 2015. Випуск 11. Частина 1. С. 122–128.
10. Коваленко М. Структурне посилення державного управління у контексті модернізації банківського регулювання та нагляду. *Науковий вісник «Демократичне врядування»*. 2012. Вип. 9. URL: http://lvivacademy.com/vidavnistvo_1/visnik9/fail/Kovalenko.pdf
11. Гудзовата О. О. Світовий досвід застосування монетарного інструментарію для впровадження ефективної державної політики функціонування грошово-кредитної сфери. *Інфраструктура ринку*. 2016. Випуск 2. С. 269–273.

References

1. Trush I. Ye. Hroshovo-kredytnyi mekhanizm u systemi derzhavnoho rehulivannia ekonomiky: teoretychnyi pidkhid do yoho suti. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*. 2015. Vypusk 8. S. 1071–1074. URL: <http://global-national.in.ua/archive/8-2015/224.pdf>
2. Lysenkov Yu. M., Korotka T. A. Hroshovo-kredytni systemy zarubizhnykh krain. Kyiv : Zovnishnia torhivlia, 2012. 118 s.
3. Fimiari S. V. Osoblyvosti funktsionuvannia kredytnoi systemy Ukrainy: mizhnarodni porivniannia. *Visnyk Cherkaskoho universytetu*. Seriia «Ekonomiczni nauky». 2015. № 33 (366). S. 122–126.
4. Protsyk T. V. Hroshovo-kredytni zasoby rehulivannia natsionalnoi ekonomiky : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : spets. 08.00.08. Min-vo osvity i nauky Ukrainy, Derzh. vyshchyi navch. zakl. «Ukrainska akademiia bankivskoi spravy Natsionalnoho banku Ukrainy». Sumy, 2008. 24 s.
5. Halchynskiy A. Teoriia hroshei. Kyiv : «Osnova», 1997. 416 s.
6. Liutyi I. O., Yurchuk O. M. Bankivski instytuty v umovakh hlobalizatsii rynku finansovykh posluh : monohrafiia. Kyiv : Znannia, 2011. 357 s.
7. Kovalenko V. V. Hroshovo-kredytna polityka ta yii vplyv na podolannia strukturnykh dysbalansiv ekonomiky Ukrainy. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*. 2016. № 12. S. 445–449. URL: <http://www.global-national.in.ua/archive/12-2016/93.pdf>
8. Nishchymna S. Pravove rehulivannia derzhavnoho kredyuvannia silskoho hospodarstva: zarubizhnyi dosvid. *Pravo Ukrainy*.

2006. № 10. S. 138–141.

9. Bila L. M. Suchasni tendentsii rozvytku hroshovo-kredytnoi systemy: vitchyzniana praktyka ta zarubizhnyi dosvid. Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Serii «Ekonomiczni nauky». 2015. Vypusk 11. Chastyna 1. S. 122–128.

10. Kovalenko M. Strukturne posylennia derzhavnoho upravlinnia u konteksti modernizatsii bankivskoho rehuliuвання ta nahliadu. Naukovyi visnyk «Demokratyчне vriaduvannia». 2012. Vyp. 9. URL: http://lvivacademy.com/vidavnistvo_1/visnik9/fail/Kovalenko.pdf

11. Hudzovata O. O. Svitovyi dosvid zastosuvannia monetarnoho instrumentarii dlia vprovadzhennia efektyvnoi derzhavnoi polityky funktsionuvannia hroshovo-kredytnoi sfery. Infrastruktura rynku. 2016. Vypusk 2. S. 269–273.